

Svar på skriftligt spørgsmål om att uppdatera värnpliktslagen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 220/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Atte Harjanne /gröna m.fl.:

Har regeringen för avsikt att införa nödvändiga ändringar i lagstiftningen för att möjliggöra effektivare och flexiblare handräckning av utbildade reservister?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Bestämmelser om förordnande av en värnpliktig till uppgifter som inte hänför sig till det militära försvaret av Finland finns i 78 § i värnpliktslagen (1438/2007). Enligt paragrafen kan en värnpliktig som tjänstgör enligt värnpliktslagen som tjänstgöringsuppdrag förordnas till en sådan i 2 § 1 mom. 2–4 punkten i lagen om försvarsmakten avsedd uppgift som inte hänför sig till det militära försvaret av Finland.

Enligt 2 § 1 mom. 3 punkten i lagen om försvarsmakten (551/2007) hör till Försvarsmaktens uppgifter stödande av andra myndigheter, vilket innefattar handräckning för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, för förhindrande och avbrytande av terroristbrott och andra brott som orsakar allvarlig fara för människors liv eller hälsa samt för skyddande av samhället i övrigt, Stödande av andra myndigheter omfattar även deltagande i räddningsverksamhet genom att tillhandahålla utrustning, personalresurser och sakkunnigtjänster som behövs i räddningsverksamheten.

De gällande bestämmelserna begränsar anlitandet av värnpliktiga för uppgifter som inte hänför sig till det militära försvaret av Finland. Enligt 78 § i värnpliktslagen får värnpliktiga när de utför tjänstgöringsuppdrag inte delta i gripande av farliga personer, rövning av sprängladdningar, uppgifter som förutsätter användning av vapenmakt, eller andra farliga uppgifter som motsvarar dessa.

Den gällande värnpliktslagen är från 2007. Under de nästan tjugo år som förflutit sedan dess har det skett stora förändringar i Finlands säkerhetsmiljö. När man då såg över hela värnpliktslagen kunde man inte förutse det säkerhetsläge som vi i dag arbetar i för finländarnas och det finländska samhällets säkerhet.

I enlighet med det som fastställs i Statsrådets försvarsredogörelse (SRR 9/2024 rd) grundar sig det finländska samhällets resiliens på beredskap enligt verksamhetsmodellen för den övergripande säkerheten som tryggar upprätthållandet av samhällets vitala funktioner under alla förhållanden. I enlighet med totalförsvarsprincipen stöder sig Finlands försvar på samhällets stöd. Försvarsmakten stöder andra myndigheter i enlighet med begäranden om handräckning och samarbetsarrangemang.

Upprätthållandet av samhällets vitala funktioner under alla förhållanden och i det förändrade säkerhetsläget kräver i enlighet med försvarsredogörelsen att man vidareutvecklar tillgången till värnpliktiga för krävande militära uppgifter, gränssäkerhetsuppgifter och handräckningsuppgifter i olika säkerhetssituationer. Försvarsministeriet driver och planerar flera projekt i anslutning till utveckling av värnpliktslagen. Möjligheten att utvidga tillgängligheten av värnpliktiga för handräckningsuppgifter kan lämpligen granskas i ett sådant projekt.

Helsingfors 9.7.2025

Försvarsminister Antti Häkkinen